

Кайдалова Лідія Григорівна,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри освітніх та інформаційних технологій,
Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна;

Романовська Олена Олександрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра освітніх та інформаційних технологій,
Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна;

Альохіна Наталія Вікторівна,

кандидат психологічних наук, доцент,
кафедра освітніх та інформаційних технологій,
Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В сучасному освітньому просторі існує концепція навчання протягом усього життя «lifelong learning». У цій ситуації все більше керівників і фахівців сприймають навчання як цікавий і невід'ємний процес в житті кожної людини, який допомагає зробити кар'єру і стати кращим професіоналом у своїй сфері.

У професійному середовищі прийнято виділяти 2 типу навичок, необхідних для сучасного фахівця:

«Hard skills» («тверді» навички) – професійні вміння, які можна наочно продемонструвати.

«Soft skills» («гнучкі» або «м'які» навички) - ці вміння універсальні, які допомагають розвиватися професійно і будувати кар'єру в будь-якій сфері.

Останнім часом особливу увагу науковців привертають саме навички «soft skills». Як свідчать наукові публікації, це питання є предметом досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців [1-3], які визначають «soft skills» як комплекс «гнучких компетентностей», що складається із соціального, емоційного, когнітивного та управлінського компонентів.

Встановлено, що навички та культура міжособистісної взаємодії входять до складу соціального компонента «soft skills» студентів, від рівня сформованості якого залежить конкурентоздатність майбутнього фахівця на ринку праці [3].

Досліджуючи навички, К. Коваль наводить таку класифікацію «soft skills»: індивідуальні якості (вміння приймати рішення та вирішувати проблеми, чітко ставити завдання та формулювати цілі, позитивне мислення та оптимізм, орієнтація на клієнта та кінцевий результат), комунікаційні якості (вміння зрозуміло формулювати думки, вміння взаємодіяти з різними типами людей, структурувати й модерувати наради, відповідати аргументовано, зрозуміло, вчасно і ввічливо, готувати та робити якісні презентації, враховувати культурні та міжнаціональні особливості), управлінські якості (“грати” в команді, об’єднувати та мотивувати команду, навчати та розвивати членів команди, передбачати та запобігати ризикам, чітко планувати та керувати часом) [2].

Безперечно, навички «soft skills» в сучасних умовах потрібні переважній більшості фахівців, а також у повсякденному житті. Рівень їх володіння дуже часто враховують роботодавці при працевлаштуванні претендентів на посади.

Перелік навичок «soft skills», які будуть потрібні в майбутньому було визначено в звіті про майбутні професії Давоського всесвітнього економічного форуму (2016 р.) (Future for Jobs Report) [4]:

1. Комплексне вирішення проблем.
2. Критичне мислення.
3. Креативність.
4. Уміння управляти людьми.
5. Взаємодія з людьми.
6. Емоційний інтелект.
7. Уміння мислити і приймати рішення.
8. Клієнтоорієнтованість.
9. Уміння вести переговори.
10. Гнучкість мислення.

Цей форум є одним зі світових орієнтирів щодо трендів, в тому числі освітніх і професійних.

Нами виокремлено найбільш поширені, які передбачено формувати у майбутніх фахівців охорони здоров’я під час викладання гуманітарних дисциплін:

- лідерські якості;
- вміння працювати в команді;
- вміння вести переговори;
- вміння розв'язувати конфлікти;
- мотивація команди;
- комунікативні навички.

Основою навичок «soft skills» є комунікативні навички. Для успішного формування навичок «soft skills» у майбутніх фахівців охорони здоров'я під час викладання педагогічних та психологічних дисциплін використовуються сучасні педагогічні технології серед яких: інформаційно-комунікаційні, інтерактивні, особистісно орієнтовані, проблемні, тренінгові, здоров'язберігаючі та інші. Розвитку «soft skills», на нашу думку, сприяє застосування в освітньому процесі і таких методів навчання, як ділові ігри, кейс-стаді (casestudy), коучинг, консалтинг, тренінг, «мозковий штурм», метод ротацій тощо. Слід відзначити ефективність групових форм роботи на заняттях, оскільки їх використання формує у майбутніх фахівців почуття відповідальності, співчуття і співпереживання іншим, вміння вирішувати поставлені завдання, ініціативність, здатність ставити цілі та управляти людьми, вміння вести переговори тощо.

Висновки. Таким чином, упровадження сучасних методів, технологій навчання під час викладання педагогічних та психологічних дисциплін, на практичних та семінарських заняттях позитивно впливає як на мотивацію навчання, формування знань та вмінь, так і навичок «soft skills» та особистісних якостей майбутніх фахівців охорони здоров'я.

Література:

1. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців Вісник Хмельницького національного університету. 2014. № 6 (219). С. 239-242
2. Коваль К. О. Розвиток "soft skills" у студентів - один з чинників для їх працевлаштування Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. №2. 162-167.
3. Кожушкіна, Т. Л. Міжособистісна взаємодія як складова частина "soft skills" студентів педагогічного коледжу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 63. С. 77-81.

4. The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution, World Economic Forum, Davos 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution>

Калашник Марія Павлівна,
доктор мистецтвознавства, професор,
кафедра музично-інструментальної підготовки вчителя,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
Харків, Україна;

Генкін Антон Олександрович,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
кафедра фортепіано,
Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки,
Дніпро, Україна;

Roul Paul,
викладач Musiklehrer,
Freie Waldorfschule Wolfsburg,
Wolfsburg, Deutschland

ОСОБИСТІТЬ В КОНТЕКСТІ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ: МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІКИ КАРЛА ЧЕРНІ

Активне залучення української культури до світового культурного контексту на сучасному етапі зумовило інтенсифікацію руху вітчизняної музикознавчої думки в бік крос-культурних досліджень, опрацювання питань зарубіжної художньої творчості, типології європейських мистецьких процесів, зокрема генетико-типологічних, філософсько - естетичних ракурсів розкриття низки явищ народної та академічної культури тощо. Зазначені вектори наукового пізнання простежуються й у розгляді питань виконавського мистецтва, розробка яких у своїй сукупності утворила сьогодні один із пріоритетних напрямів сучасного українського музикознавства. У цьому контексті характерним є звернення вітчизняних науковців до аналізу філософських засад освітнього методу Карла Черні.

Тема морально-естетичних аспектів в педагогіці Карла Черні та його вплив на особистість Ференца Ліста - неосяжна за своїм змістом і шляхами її вивчення. Виникаюче у зв'язку з нею коло питань надзвичайно широке, і